

E G M O N T C O L E R U S

OD TABLICZKI
DO RÓŻNICZKI

MATEMATYKA DLA WSZYSTKICH

PRZEKŁAD AUTORYZOWANY
ANTONIEGO NYKLIŃSKIEGO

Z PRZEDMOWĄ
DRA STEFANA BANACHA
PROF. UNIW. JANA KAZIMIERZA

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO KSIĄŻEK SZKOLNYCH WE LWOWIE

Zakład Matematyki
Uniwersytetu Poznańskiego

Nr. Inw.

Sygn.

2177

WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE
OKŁADKĘ PROJEKTOWALI
ANNA I FRANCISZEK SEIFERTOWIE

1938

DRUKARNIA NARODOWA W KRAKOWIE

P R Z E D M O W A

Matematyka jest najpiękniejszym i najpotężniejszym tworem ducha ludzkiego. Matematyka jest tak starą, jak stary jest człowiek. Wysoki już poziom osiągnęła w starożytnej Babilonii i Egipcie, wydatnie posunęli ją naprzód Grecy, wielkie zasługi dla jej rozwoju położyli Hindusi i Arabowie. Matematycy średniowiecza przygotowali grunt dla jednego z największych odkryć, które wywarło przeemożny wpływ na rozwój kultury i przyczyniło się w wielkiej mierze do osiągnięcia dzisiejszych jej wyżyn.

Odkrycia tego dokonali Newton i Leibniz stwarzając nową metodę badawczą tzw. rachunek różniczkowy i całkowy. Pojęcia nowego rachunku pozwoliły Newtonowi wypowiedzieć prawa rządzące materią we wszechświecie i wyjaśnić ruchy planet. Metody i wyniki rachunku różniczkowego i całkowego umożliwiły zgłębienie tajemnic przyrody i doprowadziły nauki fizyczne do ich wysokiego poziomu. Bez rachunku różniczkowego i całkowego niemożliwym jest istotne zrozumienie nowych teorii o czasie, przestrzeni i budowie materii. Rachunkowi różniczkowemu i całkowemu zawdzięczamy dzisiejsze osiągnięcia w dziedzinie techniki.

W ostatnich czasach wywiera matematyka coraz większy wpływ na rozwój wielu nauk. Matematyka oddaje wielkie usługi dla obronności kraju. Tylko państwa, które pielęgnują matematykę mogą być silne i potężne.

Mimo swojego podstawowego znaczenia dla dzisiejszej kultury, matematyka jest nauką, której istota i rola dla niewielu tylko jest zrozumiała. Laik, mający ogólne wykształcenie nawet bardzo wysokie, nie zawsze zdaje sobie sprawę, czym jest matematyka i jak przy jej pomocy osiągnięto tak potężne wyniki. Do wiadomości ogółu docierają tylko pewne ciekawostki matematyczne podawane przez gazety i książki popularne, które zaciemniają prawdziwą istotę matematyki i dają wręcz fałszywy jej obraz.

VI

Brak było dotychczas książki, nie tylko w literaturze polskiej lecz również w światowej, która by laika wprowadzała w piękny świat matematyki. Istniejące książki zakładają zazwyczaj pewne przygotowanie matematyczne i wymagają poważnego studium. Brak ten usuwa niniejsza książka. Autor postawił sobie za zadanie przedstawić laikowi istotę matematyki wyższej. Zadanie było trudne, lecz autor rozwiązał je znakomicie.

Do zrozumienia książki nie potrzeba żadnych wiadomości matematycznych. To jest główna zaleta tej książki. Autor wiedząc, że laik niewiele pamięta z matematyki szkolnej, zaczyna od tabliczki mnożenia, prowadzi następnie czytelnika poprzez matematykę elementarną, aby w końcu wyjaśnić mu ideę potężnej teorii rachunku różniczkowego i całkowego.

Przedstawienie jest proste i przystępne. Książkę czyta się łatwo i bez wielkiego wysiłku. Już pierwsze jej strony wywołują podziw, że tak zajmująco i barwnie można pisać o matematyce. Autor przy omawianiu trudniejszych pojęć świadomie rezygnuje niekiedy ze ścisłości, aby w zamian za to uzyskać jaśniejsze intuicyjne przedstawienie zupełnie wystarczające dla laika. Szczęśliwie dobrane przykłady przyczyniają się wydatnie do zrozumienia wykładu. Czytelnik znajdzie ponadto liczne wzmianki z historii matematyki.

Dzieło to zadaje kłam powszechnie przyjętemu mniemaniu, że do zrozumienia matematyki potrzebne są specjalne zdolności. Po wyższe zalety książki sprawiły, że autor uzyskał pełny sukces. W ciągu trzech lat książka rozeszła się w wielkiej liczbie wydań.

Laik chcący zapoznać się z matematyką odniesie wielkie korzyści po przeczytaniu tej książki. Nadaje się ona również do pierwszego studium, po którym można następnie przejść do specjalnych dzieł, dla tych wszystkich, którzy jak: przyrodnicy, lekarze, prawnicy, w niewielkim zakresie potrzebują wyższej matematyki. Książkę tę można również zalecić jako lekturę dla zdolniejszych uczniów wyższych klas szkoły średniej. Wielką zasługą Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych jest wydanie tego dzieła, gdyż przyczyni się ono niewątpliwie do podniesienia kultury matematycznej w szerokich kołach polskiej inteligencji.

Dr Stefan Banach
Prof. U. J. K.

Lwów, dn. 27/IX 1938.